

Жангы кезиу

Минги тау къонакларына сакълайды

«Эльбрус» курорда тау лыжаларда учу кезиу башланганы бла байламлы Къабарты-Малкъарны Башчысы Казбек Кокков озгъан аймакъда Минги тау тирисинде болгъанды эмда анга къалай хазыланганына къаргъанды. «Бу жаны бла мында ашхы онгла бардыла; лыжачылар деп онжетти километр трассала жа-

рашдырылгандыла. Ала кюнню халына кере ачыла барлыккъыла», - дегенди Казбек Кокков белгилегенде. Къабарты-Малкъарны Башчысы Казбек Кокков озгъан аймакъда Минги тау тирисинде болгъанды эмда анга къалай хазыланганына къаргъанды. «Бу жаны бла мында ашхы онгла бардыла; лыжачылар деп онжетти километр трассала жа-

рашдырылгандыла. Ала кюнню халына кере ачыла барлыккъыла», - дегенди Казбек Кокков белгилегенде. Къабарты-Малкъарны Башчысы Казбек Кокков озгъан аймакъда Минги тау тирисинде болгъанды эмда анга къалай хазыланганына къаргъанды. «Бу жаны бла мында ашхы онгла бардыла; лыжачылар деп онжетти километр трассала жа-

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Къайгырыу

Араланы жумушлары бла шагърейленгендиле

Россейни уруну эм социалный къоруулу министр Антон Котиков бла Акъылбалыкъ болмагъанлары «Намыс» реабилитацияны реабилитация арасында болуп, аны иши бла шагърейленгенбиз. Ызы бла уа Халкыны социалный жумушларына жалчытуу жаны бла республиканы комплексли арнаы Къашауада филиалына барып, анда къалай онгла болгъанларын кергенибиз, деп билдиреди кесини Телеграм-каналында КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков.

Ала араланы ишлерин жаратханлары бла сакъталарын билгендиле. «Намыс» реабилитация ара 2002 жылда «Россейни сабилерини» федерал программаны чеклеринде ачылганды. Къыйын жашау болумлагъа тобшын сабиле бла юйлерде мектеп болушулу къабыл. Жыйырма жылы ичинде анда ишленгенде 4 миңден артыкъ сабиле бла акъылбалыкъ болмагъан жаш адамлагъа эс тапдырып, жарышулу кезилеринде биллекли этгендиле. 2018 жылда «Намыс» Россейде «Кеп сабилли юйлерге

болушулу» номинацияда бек иги регион проектини къауумуна кирген эди. Керек районда Халкыны социал жумушларына жалчытуу жаны бла республиканы комплексли арнаы филиалына да быйыл 20 жыл толады. Ол бу районда жашагъан къартлары, сакъатлары эм жаш адамлары жумушларына жалчытуу керек болгъанлары юйлерине барып да къарайдыла. Биогенлокке алада эсепте 2 миңден артыкъ адам барды.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

Кенгеш

Бюджетни онгдурур амаллары ойлап

Республиканы Правительство Президенттеги биринчи орунбасары Мурад Кунжыва бюджет системаны онгдурур, финанс, бюджет эмда налог нызамлыккъа контроль этуу жаны бла Комиссияны кенгешин бардыргъанды. Аны ишинде КъМР-ни районларыны эмда шахар округларыны башчылары да къатышардыла, деп билдиргендиле республиканы

Финанс министрствосундан. Жыйылыуда быйыл он айны ичинде республиканы бюджетин толтуруу борч къалай тамаланганыны юсюнден селешингенди. Айтылганга кере, аны хатасы жокъда регионда деле айткън эселенди. Ызы бла бюджет къалай толтурулганыны юсюнден хабарлагъандыла. Сейр-

лери болгъан ведомстволар, къырал органыла республикада блокторда, жар жерли администрацияла да быйлыны ахырына дери кон салып къармашыргъа керек болгъанлары белгилегендиле. Дагында налоглары эмда бюджетни онгдурур топуракъ хайырлангъа, борчларга да сакъ болурга къагъарыдыла.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Къурулуш

Суу бла тынгалы жалчытырдыла

КъМР-ни Эл мюлк министрствосундан билдиргендериче, бу конде «Эл жерлини комплексе халда бардыргъаны кыялы чеклеринде Тегенеклиде арбазаны таза суу бла жалчытуу мадар этгиле. Ишлен кезинде 2,5 километр чаклы бирге жанапдан быргъыла тартылкыдыла. Этеге салында ашхы эски из 1937 жылда салынганды, андан берди ала тозургандыла эм борчлары тынгылы топурамай этдиле. Энди тегенеклиде ичер суу бла тынгылы жалчытырдыла.

рал эм республиканы бюджетленде 9 миллион сом бөлюнгенди. Ол Эл мюлк министрствонун башчылыгы бла бардырылады.

Журлагъа къошула барады

Быйыл Къабарты-Малкъарда 368 миң квадрат метрге жашау журт ишленгенди. Ол биринчи жыл бла тенгештиргенде, 95 процентте кепди. Жалны ахырына 500 миң квадрат метрден атаркыды.

Алай бла кеп фатарлы юйени къурулушу бла къоршогъан организацияла 111,7 миң квадрат метрге 41 кой салгандыла. Аны халына бла 1670 фатар жазыр этилгенди. Мында да былтыр бла тенгештиргенде, 81,1 процент ёсом эселенди.

Эл жерледе да 274,4 миң квадрат метрге 1868 жашау журт салынганды неда 2,2 процентте артыкъ. Саулай алай айтханда, къурулушу иги кесети неда 71,1 процентти этни ишлегери жетди.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

Жаылыу-2024

Тилибизни байыкъландыргъа онг береди

Юйде «Замонны» оймакъ къойыдыла. Редакцияда ишлеген кеплени, жазгъандары бла тынгалы биз ветеронна, баш замондагы газетте да бир кез жетирмесек, къалай турмушубуз да. Аны себепли ол бизни улпу шубукубуз.

Биринчибуога киргенлени барсына да ойтыб «Замонна» жазылыгы кереклини юсюнден. Кепле сёз да айтыл мамоналдыла ол жумушу. Бирле уа миллетбизни жаныгъа газетине жазылуу оймаша, деп окуучу айтыдыла.

«Замонна», сёз ючюн, мен окургъу сойиен кеп сейирлик материалла басмалондыла. Алары оларындына жашау халларыбызны, белгини одамларыбызны, арчорларыбызны, усталларыбызны, алимлери-

бизни, жаш одамларыбызны, эллиерибизни юсеринден да бек сюйюну окумуз.

Газетте ишленгенлени барсына до исплетете. Ала кыйын, жуулулы да жумушуну тамамойдыла. Бизни борчубуз а - ала этен ишини багъалоп, айтыр тукучулу къагъарды.

Ботонода жаш одамларга оймашыргъа: она тилибизде чакыгъон газетибизни, журнallerларыбызны юсю бла ёз тилибизни байыкълондырар онг барды.

ТАУКЕНЛАНЫ Зухура, ветероннаны Черек муниципал советини жуулулы секретриси.

БИЗИНИ ИНДЕКСИБИЗ – П 5893

21 ноябрь – Напог органлада къыплукъ этгенлени кюнню

Хочуланы Аулияны жашы Валерия напог органлада къыплукъ этгени отуз жыл болады. Валерия бет жарыклы урунган кочон къырал эм ведомстволу саулагъа тийишли болгъанды. РД-де напог органлада къыплукъ этгенлени профсоюз байрамдарыны алында уа биз атам жыйынуу къыралда магнасына эм кеп башха заланы юсеринден ушакъ бардырганды.

«Телеуле жыйырмай, бир къырал да айныргъа тойлодо»

2 бет

Адамны ёмюрюну узайтыу мадарла хайыр келтиргендиле

КъМР-ни Парламентини пленар жыйылууда «Правительство сакъатлы кечлеринде республикада саулуу сакълау болуу эм оингетуу онглары осозлогендиле. Аны бла депутатланы эм жылдыгъанлары жуулы министр Рустам Калибатов шагърай этгенди.

Кенгешни законла чыгаруучу органы башчысы Татьяна Егорова бардыргъанды. Аны ишине сенатор Улбашланы Мухарбий, федерал инспектор Дмитрий Васильченко, прокурор Николай Хабаров, Парламентте жамауат советни башчысы Бечелланы Илияс эм башха къатышардыла.

Рустам Калибатов Саулуу сакълау министрствозгъа халкыны саулуулукъ жашауун жалчытуу, адамны жашау ёмюрюну узайтыу, арууладан аруушханларынын азыайтыу жаны бла улпу борча сакъланганына алауулауу демияны хатасында республикада арууладан аруушханларынын азыайтыу жаны беген эди, аны бла бирге уа адамланы жашау ёмюрлеринде да къысаргъанды. Былай болуп итеу къыралда да эселенгенди, Болсада быйлыны алында берди озгъан 9 айны ичинде республикада халкыны саны 2019 жылы керомидолери этген шагъарла кере, быйны алында берди озгъан 8 айны ичинде республикада адамны жашау ёмюрю 77 жылды жетирилгенди, деп билдиргенди доклады.

Арууладан аруушханланы азыайтыу жаны санында, Хар заманда, хазыр ашарыкъларда иги кесек чыгарылады.

диспансер къараудан ётмеперлер да айтханды. Онкологияда къыйналып аруушханларынын азыайтыу иги шартладан бирди. Жылы алында берди озгъан 9 айны ичинде, былтырны бу кезиуе бла тенгештиргенде, тарихле 1 процентте азыайганды. А да багынуу жаны мадарла киийрилгенлери, шидоко тохолоккъа хайырлангъанларыны хайырындады. Мындан ары тийишли медицина тиритюени бардыргъа, аруу

ДАРМАЛА

Льготалары болгъанлары дарманла бла жалчытуу юсюнден айт, Рустам Калибатов бу жумушларга аханы ёлчери юч кереге ёсдюроленин белгилегенди. 2018 жылда 293,3 миллион сом бёлюнген эсе, быйыл а ол 845,4 миллион сомга жетирилгенди. Алай бла бу жумушларга берилген аха 23,7 процентте кебеттигенди.

Болсада алыкъа ол жетер тенгештирерча тийюлодо. Льготалары болгъан адамларга дарманланы багъасы 1,8 кереге ёсенди, алай бла уа программаны дефицити 50 процентте жетеди.

Льготалы дарманлагъа къыралча ёсгенери «онкология», «сахарный диабет», «туберкулёз СМЛ, ШПУ», дагыда аз тобеген къыйын арууладан къыйналгъанларынын жумушлыкъларына кебеттигенди. Алай бла уа жумушларга болгъанлары (сабилден къалгъан) дарманла бла жалчытуу регионланы власть органыла, жумушлыкъларына берилгенди, деп билдиргенди Рустам Калибатов.

Ахыры 2-чи бетдеди.

демияны хатасында республикада арууладан аруушханларынын азыайтыу жаны беген эди, аны бла бирге уа адамланы жашау ёмюрлеринде да къысаргъанды. Былай болуп итеу къыралда да эселенгенди, Болсада быйлыны алында берди озгъан 9 айны ичинде республикада халкыны саны 2019 жылы керомидолери этген шагъарла кере, быйны алында берди озгъан 8 айны ичинде республикада адамны жашау ёмюрю 77 жылды жетирилгенди, деп билдиргенди доклады.

Арууладан аруушханланы азыайтыу жаны санында, Хар заманда, хазыр ашарыкъларда иги кесек чыгарылады.

диспансер къараудан ётмеперлер да айтханды. Онкологияда къыйналып аруушханларынын азыайтыу иги шартладан бирди. Жылы алында берди озгъан 9 айны ичинде, былтырны бу кезиуе бла тенгештиргенде, тарихле 1 процентте азыайганды. А да багынуу жаны мадарла киийрилгенлери, шидоко тохолоккъа хайырлангъанларыны хайырындады. Мындан ары тийишли медицина тиритюени бардыргъа, аруу

Арууладан аруушханланы азыайтыу жаны санында, Хар заманда, хазыр ашарыкъларда иги кесек чыгарылады.

диспансер къараудан ётмеперлер да айтханды. Онкологияда къыйналып аруушханларынын азыайтыу иги шартладан бирди. Жылы алында берди озгъан 9 айны ичинде, былтырны бу кезиуе бла тенгештиргенде, тарихле 1 процентте азыайганды. А да багынуу жаны мадарла киийрилгенлери, шидоко тохолоккъа хайырлангъанларыны хайырындады. Мындан ары тийишли медицина тиритюени бардыргъа, аруу

Эл мюлк

Былтыр озге кеп

Молкени барсында да мизеулукъ нартохден миллион тоннадан артыкъ орулганды. Болсада тау жерлени бир къауумда алыкъа ише бардыла. Алында чыгарылгъан эселеге кере, болсада 1250 тонна тирлик жыйылганды.

Чууакъ кюнлени зырафына жибермей, Зольск районда да нартохно жыйып юрешедиле. Мында аны 17,8 миң гектарда салгандыла. Ол былтыр озге 10,8 миң гектарга кепди.

Орта эсеп бла алгъанда, гектардан 64,7 центнер чыгады. Кезиуле жумушлары болгъанды, кеп къылай тамалларга чырмау жокъду. Техника, отурук да жетерча бардыла.

Аны бла бирге къышлыккъа да улрукъ себилди. Быйыл 8,9 миң гектар сюрюлгенди. Ол былтыр бу заман бла тенгештиргенде, 3,7 миң гектарга кепди. Биогенлокке козюк будайдан бла арпадан 1,6 миң гектарда чачылганды.

Малчылыкъ жаны бла да район

Тынгылылыкъ

Тынгыла да жиберилеу

Россейонназдору Шимал Кавказда управлененисында билдиргендериче, жыл башланганды Къабарты-Малкъар къыралны регионларына 277,3 миң тонна мизреу сатханды. Ол былтыр бу заман бла тенгештиргенде, 1,8 кереге кепди.

Эсе сала айтсакъ, хобустаны бу тоорлосон республикадан тыншында, къошуу регионда да сюйюп аладыла.

Жетишим

Хобустарга бай тоорлик

Басхан районну аграрчылары лекин хобустаны жыйла бошай турдыла. Быйыл республикада сагъынылгъан битимден 12 гектар ёсдюролгенди.

Саулай алай айтханда, аренда-тоорла хобустадан 960 тонна жыр муратлары барды. Молкени кебетинде битимни «Капелла» тоорлосон саладыла. Орта эсеп бла алгъанда, гектардан 80 тонна чыгады.

Эсе сала айтсакъ, хобустаны бу тоорлосон республикадан тыншында, къошуу регионда да сюйюп аладыла.

Жетишим

Хобустарга бай тоорлик

Басхан районну аграрчылары лекин хобустаны жыйла бошай турдыла. Быйыл республикада сагъынылгъан битимден 12 гектар ёсдюролгенди.

Саулай алай айтханда, аренда-тоорла хобустадан 960 тонна жыр муратлары барды. Молкени кебетинде битимни «Капелла» тоорлосон саладыла. Орта эсеп бла алгъанда, гектардан 80 тонна чыгады.

Эсе сала айтсакъ, хобустаны бу тоорлосон республикадан тыншында, къошуу регионда да сюйюп аладыла.

Жарашуулугъу бла ыспаз таба

Огъары Жемталада тургъан Даудланы Руслан атасы Тахир автобусу бла рейсден къайтса, улпу артына отпурун ашыгып сакълау эди. Алгъа ауазы бла автобус бара тургъанда этил, рульну бурп турду. Школну бошгъанда, къалай усталыкълары сайларгъа алында да белгини эди. Автобусу жортозга аркылык берген къагычпа алгъанлай, атасы бла бирге Нальчик-Майкоп маршрутда ишле башлады.

Атасы адамланы жалларына къорсуу салмай къалай жортозга аркылык берген къагычпа алгъанлай, ангалтанлай турду. Руслан адамла бла аруу селешинген, «темпр этим» узакъ жолгъа тебдерден алгъа, башдан-анкъ къаран чыкъганын кепир турган ата-бабушуну жашына ышана башлады.

Ол маршрутда он жыл ишле-

генден сора Руслан чекленген жуулылыгы болгъан «Лакния» биргиуише ишлеп башлады. Аны башчылыкъ этген Кочмыланы Илияс сынауу болгъан жашны жуулулы маршрутлагъа салады. Биогенлокке Даду улп Нальчик-Майскый жолда ишледиле.

Биргенине Майскыйге деринде манга да барырга «Южне Солу» конде юйлерине баргъан студентлени тынганын кыйда, ала къайсы юйде жашагъанлары билгенин аныгъамды.

Тюз арбаларына киийрмейди аны, хар бирин юй аларында тошоурди. Студентлени алай къайгыргъанын ючюн ата-ала да Русланга ыразыдыла. Ыспаз эселерин да айтмай къыймадыла. Бу къылыгы конде Май районда тауу жашны кепле иги бла таныдыла.

генден сора Руслан чекленген жуулылыгы болгъан «Лакния» биргиуише ишлеп башлады. Аны башчылыкъ этген Кочмыланы Илияс сынауу болгъан жашны жуулулы маршрутлагъа салады. Биогенлокке Даду улп Нальчик-Майскый жолда ишледиле.

Биргенине Майскыйге деринде манга да барырга «Южне Солу» конде юйлерине баргъан студентлени тынганын кыйда, ала къайсы юйде жашагъанлары билгенин аныгъамды.

Тюз арбаларына киийрмейди аны, хар бирин юй аларында тошоурди. Студентлени алай къайгыргъанын ючюн ата-ала да Русланга ыразыдыла. Ыспаз эселерин да айтмай къыймадыла. Бу къылыгы конде Май районда тауу жашны кепле иги бла таныдыла.

генден сора Руслан чекленген жуулылыгы болгъан «Лакния» биргиуише ишлеп башлады. Аны башчылыкъ этген Кочмыланы Илияс сынауу болгъан жашны жуулулы маршрутлагъа салады. Биогенлокке Даду улп Нальчик-Майскый жолда ишледиле.

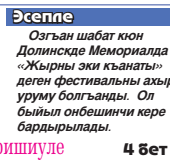
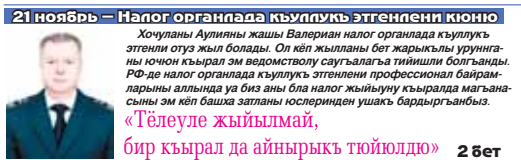
Биргенине Майскыйге деринде манга да барырга «Южне Солу» конде юйлерине баргъан студентлени тынганын кыйда, ала къайсы юйде жашагъанлары билгенин аныгъамды.

Тюз арбаларына киийрмейди аны, хар бирин юй аларында тошоурди. Студентлени алай къайгыргъанын ючюн ата-ала да Русланга ыразыдыла. Ыспаз эселерин да айтмай къыймадыла. Бу къылыгы конде Май районда тауу жашны кепле иги бла таныдыла.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

МАМАЙЛАНЫ Алий.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

Тухан ишлерине кертчиле

Шубулукъ сезимлени айтхандан эришуге

Эсеппе

